

www.e-rara.ch

**M. Vitruvii, viri suae professionis peritissimi, De architectura libri decem,
ad Augustum Caesarem accuratiss. conscripti: & nunc primum in Germania
qua potuit diligentia excusi, atque hinc inde ...**

Vitruvius

Argentorati, anno 1543

Stiftung Bibliothek Werner Oechslin

Shelf Mark: A04c ; app. 446

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-19633>

Georgius Machaeropioeus typographus ad lectorem.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

GEORGIVS MACHAEROPIOEVS

Typographus ad lectorem.

TAMETSI EX VETVSTIS scriptoribus alius alio & utilior est, & ampliori laude dignus: cum tamē nemo sit qui non mereatur legi, nullus eorum prorsus, in tanta præsertim paucitate, negligendus uidetur. Neq; id antiquitati modo dandū esse arbitror: sed quia nullus illis melioribus seculis in publicū prodire audebat, qui non aliquid utilitatis afferret suo labore. Id ipsum etiam de argumentis, in quibus uersati sunt, sentiendum est. Non enim res ullas solebant tractandas suscipere, nisi quas intellegere esset opere precium. Et tamen uidemus quosdam uetrum, etiam qui sunt ex optima nota, uel contemni omnino, uel in paucorum bibliothecis delirescere: a maiore autem studioforum parte nunq; attingi. In eo numero est hic. M. Vitruuius, cuius eum opus de Architectura egregium fateantur omnes, lectuq; in primis dignum, præteritur tamen fere ab omnibus. Nomen quidem ipsum est celebre: & paucissimi sunt, uel ex mediocriter doctis, qui Vitruuium de Architectura scripsisse ignorent. At uix centesimus quisq; interea nouit, quid liber contineat. Hoc non ideo accidit, uel quia author malus sit aut ineptus, uel quia genus argumēti sit cognitu inutile: sed quia nimis sunt delicati, qui literarum studia hodie sectantur. Eligunt enim aut leuiora scripta, aut aetate moeniora, ex quibus delectationem sine magno labore capiant. Ergo quia hic Vitruuij liber non nihil esse obscurus creditur: propter difficultatē ab eius lectione ut plurimum abhorrent. Nam scriptorem ipsum non possunt, tanq; minus idoneum, repudiare. Primum ea ætate uixit, et opus hoc edidit, quo uera solidaq; eruditio florebat, aut certe adhuc uigebat. Et semper ab eruditis hominibus, quibus iudicandi auctoritas communi omnium consensu tribuitur, habitus est bonus & non uulgaris precij scriptor. Fatendum est certe, quod res ipsa declarat, non adeo bene expolitā habere dictionē. Latine enim loquitur magis, q̃ splendide aut eloquēter.

★ ij Verum

Verum meminerimus, non ideo hoc opus reliquisse, ut eloquentiam inde disceremus. Ipse quoque pluribus locis id excusat, quod minus exultam habeat orationem: ueniamque sibi dari postulat, quā architecto concedi æquum sit. Et fortasse res quam tractat, ex earum est genere, quæ doceri contentæ, sicut ait Manilius, exornari elegantiore stylo non sustineant. Quamquam simplex est eius dictio, magis quam impura aut corrupta: ut facile animaduertas, neglectu magis quam inscitia factum, ut maiorem nitorem in eo desideres. Græcas uoces subinde interserit: uel quia latinas non habebat, quibus omnia, quæ uolebat, exprimeret: uel quia græcæ satis iam notæ erant, & usu peruulgatæ, etiam inter homines Romanos. Nam quemadmodum & exquisitior ædificiorum structura, & machinæ subtiliore artificio fabrefactæ, aliæque eius generis; item musica & quæcumque ad uitam cultiorem pertinent artes, ex Græcia in Italiā prodierunt, ita nomina quoque secum attulerunt, quibus originem suam referrent. Nunc in his uocabulis intelligendis plurimum laboramus, quæ tunc propter rerum notitiam, etiam uulgo erant usitata. Sed hæc obscuritas diligentia & studio uinci potest, quæ nonnullos deterret; quo minus experiri ausint, quam arduus aut molestus sit illis futurus labor. Minime ergo debuerat hæc res imminuere Vitruuius gratiā apud homines non ignauos: sed potius eorum industriam excitare, ut eo attentiore conatu ad eius lectionem accederent, quæ præterea sunt causæ, quæ illi non minimum commendationis afferunt: quod & solus in hoc argumenti genere nobis extat: & id ipsum ita sedulo & accurate exequutus est, ut uix quidquam absolutius, quod ad fidem & ueritatem attinet, requirere quis possit. Rogabis forsan, quorsum tibi ueterem architecturam discere conducit. Primum, si respondeam honestam oblectationem, quæ inde excipitur, non debere pro nihilo duci: multi, opinor, id mihi concederent. sunt enim non pauci, qui fructum hunc magna ex parte spectant in literis. Atqui si hic unus est finis, inquires, sine magna iactura licebit contemnere, fateor, si ita res haberet. Verum non uoluptas sola: sed manifesta nec poenitenda utilitas inde referri potest; eaque multiplex. Quantum enim

tum enim dedecus est, quod qui inter doctos non modo locum, sed gradum quoque aliquem habere uolunt, partes suarum ædium non possunt suis nominibus discernere? At si quis in Vitruuio non oscitanter sit uersatus, is suum cuique parti proprium nomen reddet. Deinde fieri non potest, quin identidem in legendis antiquis scriptoribus hæsites: nisi huius subsidio fueris adiutus. Hic est alter fructus, quem contemnere non oportet. Habet non exiguam laudem Lazarus Baiffius, quia collectis undecumque testimonijs, & inter se comparatis, aditum ad rei nauticæ intelligentiam patefecerit. Cur id? Nempe quoniam hac sua industria, ad intelligendas ueteres historias, quasi manu direxit eos, qui adiutore opus habebant. Ergo qui libellum illum legunt, non putant se operam male collocare. Quid ergo de Vitruuio sentiendum? qui non unam dumtaxat partem, sed tot simul res complexus: non sepulcra uetustatis monumenta hinc inde eruit, sed ipsam uetustatem, cuius fuit oculatus testis, nobis quasi in tabulis descriptam reliquit. Neque mihi obijcias, fuisse rationem ueterum a nostra prorsus diuersam: ideoque appellationes, quibus usi sunt, neque temporibus nostris conuenire: neque posse a nobis intelligi. Nam cum decimus liber iudicetur alijs abstrusior: uidemus tamen Budæum Iocundi presbyteri opera adiutum, machinarum nomina ad ætatem nostram usumque præsentem accommodasse. Neque tamen aliqua esse nego, quæ uix ullus unquam hominum assequetur, sed hæc ad reliqua inuestiganda impedimento esse minime debent. His quoque accedit aliud tertium: quod non loquitur ut manuarius opifex: sed res de quibus agit, ex liberalium artium fontibus ductas ac depromptas, cum ratione exponit. Ita hic multa Philosophi ex interioribus suis thesauris desumpta recognoscent. Habebunt Mathematici in quibus se exerceant. Habebunt Musici artis suæ principia ex Aristoxeno translata.

Quare in excudendo Vitruuio non male mereri literarię consuluisse arbitror: & hunc meum laborem recti sanique iudicij hominibus approbatum iri confido. Quid autem præstiterimus, tamen si par est alijs estimandum relinquere: pau-

cis tamen indicabo lectoribus, ut admoniti melius animad-
uertant ac expendant. In exemplari recognoscendo, ut emen-
darius haberetur, fidelis diligentia est adhibita. Græca etiam
eruditorum ope, quoad licuit, restituimus. Neque tamen om-
nia repurgata esse profiteor. Non enim ausi sumus temere
mutare, ubi nobis certa ueritas non constabat; etiam si men-
dum interdum subesse coniceremus. Quia uero ad huius
artis cognitionem plurimum conducunt schemata, ea exci-
denda curauimus elegantiore forma, quam in Florentino
exemplari uisuntur. In colligendo & digerendo Indice, ma-
gis ueremur, ne quis immodicum nostrum laborem repres-
hendat, quam de negligentia queratur. Est enim admodum
copiosus. Ne quis tamen nos modum excessisse existimet, si-
mus hoc consilium secuti, ut lector plures locos inter se con-
ferendo, alterum alterius adminiculo facilius intelligeret.
Addidimus etiam Indicem Græcarum dictionum, si quis
forte requireret. Titulos schematibus inscriptos, ex Italica
uersione mutuati sumus. non enim sunt Vitruuij. Verba
quæ Io. Lucundus uel reposuit uel addidit, reliqui-
mus: uerum his notis ¶ ¶ inclusa, quo discer-
nerentur. Nunc peto a studiosis lectori-
bus, ut sedulitati nostræ faueant; &
sicubi leuiter peccatum est,
ignoscant.

OMNIVM